

Minkó-Miskovics Mariann – Ács Gábor:

A FEGYVERESEN ELKÖVETETT, ELŐLJÁRÓ VAGY SZOLGÁLATI KÖZEG ELLENI ERŐSZAK VESZÉLYHELYZET IDEJÉN

DOI: [10.35926/HSZ.2022.2.5](https://doi.org/10.35926/HSZ.2022.2.5)

ÖSSZEFOGLALÓ: Az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak és a hozzá kapcsolódó bűncselekmény alapvetően egy kisebb jelentőségű, a jogászok jelentős része számára ismeretlen bűncselekménynek tekinthető, amelyen a minősítő körülmények között megjelenő „fegyveresen” minősítés sem változtat. A bűncselekmény ugyanakkor mégis kiemelt jelentőséggel rendelkezik, főleg a jelenlegi bevándorlás és járvány okozta válsághelyzetben. A tanulmány a fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményének jogszabályi hátterét, a rendelkezésre álló joggyakorlatot és a kapcsolódó statisztikákat vizsgálja, különös figyelmet fordítva a veszélyhelyzetek során változó elkövetési számokra és következtetéseket levonva a bűncselekmény jövőbeli várható alakulására.

KULCSSZAVAK: fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg, erőszak, statisztika, veszélyhelyzet

BEVEZETÉS

Az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak a Büntető Törvénykönyv speciális alanyokra, illetve katonákra vonatkozó rendelkezései között található, és mint ilyen katonai bűncselekmény, azaz viszonylag ismeretlen az átlag jogászok számára. Azonban az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak semmiképpen sem tekinthető jelentéktelen bűncselekménynek, tekintettel arra, hogy a jogalkotó már a bűncselekmény alapesetét is büntettnek minősítette és szabadságvesztés büntetés kiszabását is lehetővé tette. Emellett ez az alárendeltként elkövethető bűncselekmény rendelkezik egy rendkívül érdekes minősítő körülménnyel: elkövethető fegyveresen is, ami azért is különleges, mert a katonák jogosultak maguknál tartani meghatározott eszközöket, így különösen a lőfegyverüket, és ebben az esetben a súlyosabb minősítés a bűncselekmény elkövetése esetén indokolt lehet.

A magyar jogtudomány ugyanakkor rendkívül keveset foglalkozott az említett bűncselekménnyel; a fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményét – ideértve az előljáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak bűncselekményével – egyáltalán nem vizsgálták még. Különösen akkor nem, amikor a katonák jelenléte fokozottnak tekinthető, így az egyes speciális jogrendek esetében, ideértve a bevándorlás okozta veszélyhelyzetet és a koronavírus-járvány miatt felmerülő veszélyhelyzetet.

Jelen tanulmány célja annak vizsgálata, milyen jogi háttérrel rendelkezik a fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak és a fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak bűncselekménye, illetve hogyan alakultak ezeknek a bűncselekményeknek az elkövetési számai a hétköznapi időszakok során és a veszélyhelyzetekben.

A FEGYVERESEN ELKÖVETETT, ELŐLJÁRÓ VAGY SZOLGÁLATI KÖZEG ELLENI ERŐSZAK HÁTTERE

Az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak és a kapcsolódó bűncselekménye¹ a Büntető Törvénykönyv (a továbbiakban: Btk.)² katonai bűncselekményekkel foglalkozó XLV. fejezetében szerepel, és a szökés bűncselekményével együtt alkotják azon két bűncselekményt, amelyek fegyveresen is elkövethetők.³

Fogalmi háttér: fegyveresen⁴

A Btk. az Értelmező rendelkezések között határozza meg a „fegyveresen” minősítés fogalmát. Eszerint fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki működőképes lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál, vagy ezek utánzatával fenyegetve követi el a bűncselekményt.⁵

A fogalmakat megvizsgálva megállapítható, hogy azok némiképp eltérnek a hétköznapi értelemben vett fegyverfogalmaktól: a 2012-es Btk. kommentárja kiemeli, hogy a „fegyveresen” minősítés törvény szerinti fogalma egyszerre szűkebb és tágabb annak hétköznapi értelmét tekintve. Szűkebb, mivel a „fegyveresen” minősítés nem terjed ki a szűrő-, vágó- és ütőfegyverekre, ezzel egyszerre azonban tágabb is, hiszen magában foglalja a robbanóanyagot, a robbantószer és az ezek felhasználására szolgáló készüléket is.⁶ Emellett a „fegyveresen” minősítés annak célját tekintve függetlenné tekinthető, tehát a minősítés megalapozásához nem szükséges, hogy az elkövető valamilyen célból tartsa magánál az említett eszközöket, elegendő, ha azokat egyszerűen cél nélkül magánál tartja, vagy azok utánzatával követi el a bűncselekményt.⁷

A „fegyveresen” minősítés esetén mindenképp érdemes megvizsgálni a cselekvősegeket is, amelyek alapvetően kétféleképpen lehetnek: aktív és passzív cselekvősegek. Passzívnak tekinthető a lőfegyver magánál tartásával, aktívnak pedig az utánzatával fenyegetve történő elkövetés; az elhatárolás alapja az eszköztípus, hiszen objektíve veszélyes eszköznél (lőfegyver) elegendő a passzív cselekvőség is, míg szubjektíve veszélyes eszköz (fegyverutánzat) esetében szükséges az elkövető aktív cselekvősége is.

¹ Lásd a hivatalos személy elleni erőszak, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, illetve a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak analógiáját.

² 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

³ Megjegyzendő, hogy a vizsgált kérdéskörrel a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 24/2005. (VI. 30.) HM rendelet egyáltalán nem foglalkozik. A vonatkozó eljárási szabályokat a Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendelet tartalmazza.

⁴ Jelen tanulmány keretei között a „fegyveresen” minősítés tekintetében kizárólag a lőfegyverekkel foglalkozom, illetve az utánzatokkal, tekintettel arra, hogy a katonák szolgálatban ezen eszközök viselésére jogosultak.

⁵ 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 5. pont.

⁶ Kónya István: Magyar Büntetőjog I–III. Kommentár a gyakorlat számára. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2013. Btk. 459. § (1) bekezdés 5. és 6. pont.

⁷ T/6958. sz. törvényjavaslat a Büntető Törvénykönyvről, 504, 5–6. pont fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezések. Megjegyzendő, hogy e kérdés vonatkozásában egyes jogászok ellentétes véleményt képviselnek, álláspontjuk szerint a célzatos magánál tartás mindenképp szükséges a minősítés megállapításához. Lásd például: Polt Péter: Új Btk. kommentár. 8. köt. Nemzeti Közszerkesztési és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013, 322.

A „fegyveresen” minősítés alapja minden esetben a lőfegyver. A jelenleg hatályos szabályozás szerint lőfegyver a tüzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék lőhető ki.⁸ A tüzfegyver pedig az említett jogszabálmellékletben meghatározott, speciális kategóriába tartozó – vagy ilyené átalakított – eszköz, amelyből gyúlékony hajtóanyag segítségével szilárd anyagú lövedék lőhető ki, kivéve, ha a jogszabályban meghatározott módon hatástalanították, vagy riasztásra, jelzésre, életmentésre, állatok leölésére vagy szigonnyal történő halászatra, illetve ipari vagy műszaki célokra tervezték, feltéve, hogy rendeltetésszerűen csak e célokra használható, vagy a jogszabály rendelkezése alapján muzeális fegyvernek minősül.⁹

A lőfegyverrel ellentétben az utánzatra vonatkozóan nincs olyan pontos és átfogó fogalom,¹⁰ amely jogszabályban vagy iránymutatásban, bírósági döntésben szerepelne, és amely megkönnyítené az utánzat mint fegyveres elkövetés során használt eszköz értelmezését. A jelenleg elfogadott értelmezés szerint utánzatnak tekinthető minden olyan eszköz, amely a megfenyegetett személy megtévesztésére objektíve alkalmas, a valódi eszközhöz olyan mértékben hasonló, hogy képes legyen ténylegesen megtéveszteni a sértettet. Feltétel továbbá, hogy az utánzat fizikai eszköz legyen, amelynek fenyegetés körében történt használati módja ugyanazt az érzületet kell hogy kiváltsa a sértettben, mintha a fenyegetésre valóságos lőfegyverrel vagy robbanóanyaggal került volna sor,¹¹ ugyanakkor további követelmények nincsenek meghatározva.¹²

Megjegyzendő emellett, hogy a magyar büntetőjog a „fegyveresen” minősítés körében kizárólag a lőfegyvert és annak utánzatát szabályozza, az egyéb fegyvereket nem tudja a „fegyveresen” minősítés körébe vonni és annak megfelelően kezelni, még az utánzatok jogszabályba iktatásával sem. Ez ugyanakkor különös nehézségeket okoz az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményét tekintve, hiszen a katonák lőfegyver vagy fegyverutánzat mellett más típusú fegyvert is tarthatnak, bár ez alapvetően nem jellemző.

Előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekménye¹³ a jelenleg hatályos Btk.-ban¹⁴

A Btk. nem határozza meg az előljáró, illetve a szolgálati közeg fogalmait és utaló szabályt sem alkalmaz, ugyanakkor – közvetlen megjelölés hiányában is – a katonákra irányadó

⁸ A lőfegyverekről és lőszeréről szóló 2004. évi XXIV. törvény 2. § 16. pont.

⁹ 2004. évi XXIV. törvény 2. § 29. pont.

¹⁰ Megjegyzendő, hogy a magyar jogtól eltérően az utánzatok fogalmát a közösségi jogban megpróbálták meghatározni, azonban ebben is csak lőfegyverutánzatok elkülönítésére került sor a lőfegyverekkel hasonlóságot mutató termékektől. Lásd A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és Tanácsnak – A lőfegyverutánzatok forgalomba hozatala COM (2010) 404.

¹¹ Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma és a megyei bíróságok (a Fővárosi Bíróság) Büntető Kollégiumának álláspontja a Btk.-t módosító novella (a 2001. évi CXXI. tv.) egyes rendelkezéseinek alkalmazásának kapcsolatos jogértelmezési kérdésekben A novella 19. §-ához (a Btk. 137. § 4. pontjához).

¹² Az utánzatok fogalmával kapcsolatos részletesen lásd Miskovics Mariann: A fegyveres elkövetés értelmezésének változásai az 1961-es Büntető Törvénykönyvtől napjainkig. Belügyi Szemle, 2016/6., 91–107.

¹³ E részben kizárólag áttekintően mutatom be a bűncselekmény törvényi tényállását, tehát nem elemzem részletesen a tényállást és annak elemét.

¹⁴ Megjegyzendő, hogy az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekménye már az 1978-as Büntető Törvénykönyvben is megjelent. A fegyveresen elkövetett előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszakkal kapcsolatos, az 1978-as Büntető Törvénykönyvben szereplő releváns rendelkezéseket lásd a 18. lábjegyzetben.

jogszabályokat kell ebben az esetben alkalmazni, amelynek alanyi körét a Btk. kifejezetten meghatározza.¹⁵

Az irányadó rendelkezések szerint a katonák a szolgálatukat a honvédségnél fennálló függelmi rendszerben teljesítik. Előljáró vagy felettes az a katona, akinek joga és kötelessége más katonák tevékenységének irányítása; alárendelt pedig az, akire ez a jogkör kiterjed.¹⁶ A jogtudományban elfogadott értelmezés szerint a szolgálati előljáró általános hatáskörű előljáró, szakmai előljáró pedig az az előljáró, aki csak saját szakterületén van felruházva rendelkezési jogkörrel. Az őr vagy más szolgálati közeg pedig az a katona, aki vezénylés alapján ténylegesen ilyen szolgálatot lát el. Az előljáró és a szolgálati közeg között a legnagyobb különbség, hogy az előljárót szolgálaton kívül is megilleti a védelem, míg a feljebbvalót, őrt vagy más szolgálati közegét csak a szolgálatának teljesítése során; szolgálaton kívül csak akkor, ha a szolgálatával összefüggésben került sor a bűncselekmény elkövetésére.¹⁷ Kiemelendő a bűncselekmény tényállása tekintetében, hogy az előljáró elleni erőszak tettese kizárólag alárendelt, szolgálati közeg elleni erőszak tettese viszont bármilyen katona¹⁸ lehet.¹⁹

A fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak

A jogalkotó a Btk.-ba szinte változatlan formában emelte be az 1978-as Büntető Törvénykönyvben szereplő tényállást, így annak „fegyveresen” minősítését is,²⁰ figyelmen kívül hagyva ugyanakkor a kapcsolódó joggyakorlatot és statisztikai adatokat is.

A fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményét – ideértve az előljáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak bűncselekményét is – megvizsgálva megállapítható, hogy a Btk. hatálybalépése, tehát 2013. július 1. óta a joggyakorlatban nem jelent meg ez a két bűncselekmény, ráadásul olyan bírósági határozat sem született, amely a „fegyveresen” minősítéssel is foglalkozna.

Így ebben az esetben kizárólag az 1978-as Büntető Törvénykönyv alapján hozott bírósági határozatok alkalmazhatók,²¹ amelyek esetében a „fegyveresen” minősítés rendkívül ritkán fordult elő. A viszonylag kisszámú bírósági határozatból összesen egy olyat lehet kiemelni, amely a „fegyveresen” minősítéssel foglalkozott. Ez a határozat kifejezetten rögzítette, hogy

¹⁵ A Btk. kifejezetten meghatározza a katona fogalmát: katonának minősül a Btk. alkalmazásában a Magyar Honvédség tényleges állományú, a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatalos katasztrófavédelmi szerv, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja. 2012. évi C. törvény 127. § (1) bekezdés.

¹⁶ A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény.

¹⁷ Polt Péter (főszerk.): Új Btk. kommentár. 8. köt. Nemzeti Közszerkesztés és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013, 279.

¹⁸ A katonai bűncselekmények egyik általános jellemzője, hogy tettes kizárólag katona lehet. Legf. Bír. Katf. III. 333/1986. (BH1987. 146.).

¹⁹ Indokolás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi ... törvényhez. <http://konyvtar.bpugyvedikamara.hu/wp-content/uploads/2012/02/BTKeloterjesztes-tervezet.pdf> (Letöltés időpontja: 2021. május 23.)

²⁰ Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekménye csak 2011-ben egészült ki a „fegyveresen” minősítés egy igen érdekesen megfogalmazott formájával, a „fegyverrel” minősítéssel az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXI. törvény 23. §-ában foglaltak eredményeként.

²¹ Megjegyzendő, hogy az Alkotmánybíróság sem foglalkozott a fegyveresen elkövetett előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszakkal, illetve az Alkotmánybíróság vizsgálatára irányuló beadvány benyújtására sem került még sor.

a fegyveresen elkövetett, előljáró elleni erőszak megállapításához szükséges az elkövetési magatartásnak a fegyver felhasználásával történő megvalósítása, amely lehet a fegyver megtartásáért való dulakodás vagy az előljáró távozása után fenyegetésként leadott lövés is.²² Tehát a „fegyveresen” minősítés megállapításához képest többletelemként jelenik meg a fegyver használata (aktív cselekvőség), és nem elegendő a minősítő körülmény jogszabályi fogalmában meghatározott magánál tartás (passzív cselekvőség). Emellett a „fegyverrel” minősítés keretében a tényállásnál a jogalkotó kizárólag a fegyver használatát bünteti, amely egyrésztől szűkítő jellegű, mivel nem tartalmazza a robbanóanyag, illetve a fegyver és a robbanóanyag utánzatát, ugyanakkor szélesebb is, hiszen a fegyver fogalma nemcsak a lőfegyvert foglalja magában, hanem a gáz- és riasztófegyvert, a sorozatlövő fegyvert, illetve más fegyvereket is.

A FEGYVERESEN ELKÖVETETT, ELŐLJÁRÓ VAGY SZOLGÁLATI KÖZEG ELLENI ERŐSZAK BŰNCSELEKMÉNYÉNEK ALAKULÁSA „ÁLTALÁNOS ÁLLAPOTBAN” ÉS A VESZÉLYHELYZETEK²³ IDEJÉN

Az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak – a rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint – meglehetősen ritkán előforduló bűncselekménynek tekinthető, évente legfeljebb öt ilyen bűncselekmény elkövetésére került sor. Megvizsgálva a rendelkezésre bocsátott elkövetési adatokat, megállapítható, hogy 2009 és 2020 között összesen huszonöt ilyen bűncselekmény történt.²⁴

A következő oldalon látható ábra alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az alaptényállás is viszonylag ritkán valósult meg, de hozzá képest a „fegyveresen” minősítéssel rendelkező tényállás még ritkábban fordult elő. 2016 óta – a rendelkezésre álló adatok alapján – nem került sor fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményének elkövetésére. Emellett a kapcsolódó, támogató bűncselekmények elkövetésére egyáltalán nem került sor a vizsgált időszakban.

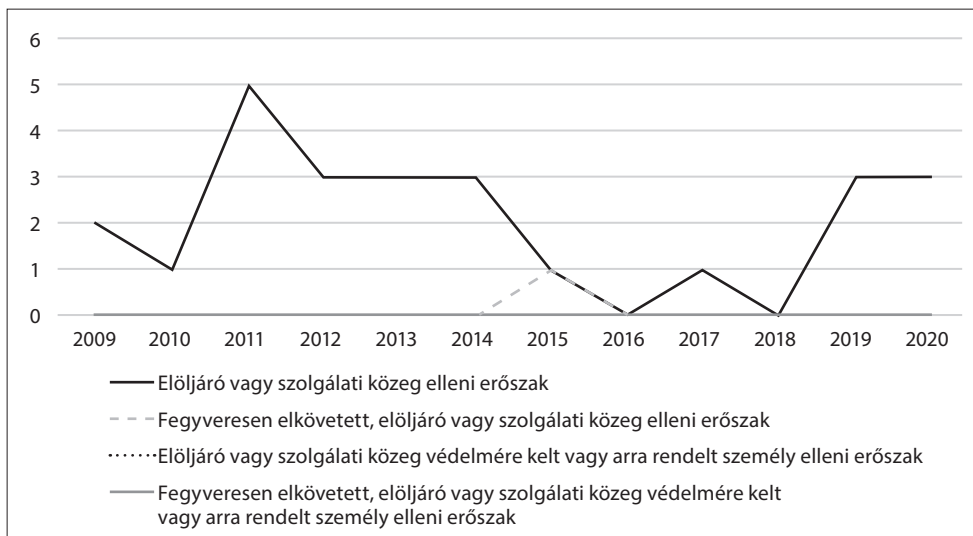
Megjegyzendő, hogy a vizsgált adatok tekintetében érdemi változás nem fedezhető fel az „általános” állapot, illetve a tömeges bevándorlás²⁵ és a járványhelyzet okozta veszély-

²² Legf. Bír. Bf. V. 700/1992. sz. (BH1993. 146).

²³ Az Alaptörvény 53. cikk (I) bekezdése szerint a kormány az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető elemi csapás esetén vagy ennek következményeinek elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be. Jelenleg – 2021. június 14. napján – bevándorlás okozta veszélyhelyzet, illetve járvány okozta veszélyhelyzet áll fenn.

²⁴ Megjegyzendő, hogy a rendelkezésre álló statisztikai adatok nem tekinthetők teljes mértékben pontosnak, több okból sem: egyrészt követő jellegű statisztikát tartalmaznak, tehát az adatok statisztikai rendszerben történő rögzítésére kizárólag az adott büntetőeljárás lezárását követően kerül sor, emellett a statisztikai rendszerben az adatok rögzítésére az eljárások keretében leadott adatok alapján kerül sor, így a statisztikai rendszer a testrésszel történő elkövetést is „fegyveresen” elkövetettnek értelmezheti. Ugyancsak nehézséget okoz, hogy a statisztikai rendszerben nem kerül megfelelően elkülönítésre a „fegyverrel” és „fegyveresen” elkövetés, azok egyaránt szerepelnek a statisztikai adatok között.

²⁵ A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet elrendelésére 2016-ban került sor a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Magyarország egész területére történő elrendeléséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról szóló 41/2016. (III. 9.) kormányrendelettel, amely jelenleg is hatályos.

1. ábra 2009–2020²⁶ között²⁷ elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak és fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak²⁸

helyzet²⁹ bekövetkezése között. Ez meglehetősen érdekesnek tekinthető, hiszen több katona teljesített szolgálatot lényegesen több helyszínen, aminek azt kellett volna jelentenie, hogy jelentősen megnő az ilyen bűncselekmények száma.

Az adatokat megvizsgálva kijelenthető, hogy az egyetlen fegyveresen elkövetett, előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményt Hajdú-Bihar megyében, maroklófegyverrel, egy felnőtt férfi főtitst követte el. Az összes előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményét tekintve megállapítható, hogy azok többségét Budapesten követték el (36%), test vagy testrész igénybevételével (59%), leginkább férfiak (91%), többségükben felnőttek³⁰ (86%).³¹

²⁶ 2009. január 1. napja és 2020. december 31. napja közötti időszak.

²⁷ Korábbi vizsgálatként lásd például: Honfi Attila: A katonai fegyelem és a bekövetkezett (katonai és köztörvényi) bűncselekmények összefüggései a Magyar Honvédségnél 1991. január 1. és 1999. december 31. közötti időszakban. Doktori (PhD-) értekezés, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2004, 67., 72., 77., 102.

²⁸ 2021. március 19. napján a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztálya részére és az arra 2021. március 26. napján adott válasz.

²⁹ A koronavírus miatti veszélyhelyzet tekintetében az első irányadó jogszabály a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) kormányrendelet volt, amelyet a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 282/2020. (VI. 17.) kormányrendelet szüntetett meg. Ezt követően a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) kormányrendelet rendelte el ismét a veszélyhelyzetet, amelyet a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 26/2021. (I. 29.) kormányrendelet szüntetett meg. Ezt a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) kormányrendelet követte, amely jelenleg is hatályban van, és nincs meghatározva, hogy meddig tart alkalmazhatósága.

³⁰ A többi esetben fiatal felnőttek voltak az elkövetők. Fiatal felnőttek a 21–25. életév közötti felnőttek. Csúri András: A fiatal felnőttek mint büntetőjogilag releváns életszakasz. Doktori értekezés. http://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/1161/1/Csuri_Andras_Ertekezés.pdf (Letöltés időpontja: 2021. május 23.)

³¹ 2021. március 19. napján a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztálya részére és az arra 2021. március 26. napján adott válasz.

Az ábrában foglaltak alapján mindenképp kérdésként merülhet fel, hogy a jogalkotó mégis milyen indokból tartja fenn továbbra is a „fegyveresen” minősítést az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményében, illetve az előjáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak bűncselekményében. Véleményünk szerint ugyanis ezen bűncselekmények tekintetében célszerű lenne a „fegyveresen” minősítés módosítása, konkrétabb meghatározása, illetve pontosítása, leginkább egy kapcsolódó értelmező rendelkezés keretében, amely szabályozná, hogy a „fegyveresen” minősítés értelmezése mennyiben térne el a „fegyveresen” minősítés értelmező rendelkezések között meghatározott fogalmától.

ÖSSZEFOGLALÁS

A fentiek alapján megállapítható, hogy az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak és az előjáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt személy elleni erőszak bűncselekményei ténylegesen, a gyakorlatban is kisebb jelentőséggel rendelkeznek, különösen a „fegyveresen” minősítés körülményeit és eseteit, számait megvizsgálva. Ez ugyanakkor felveti a kérdést, hogy a jogalkotó mégis milyen indokból tartja fenn a „fegyveresen” minősítést az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak bűncselekményében, különös tekintettel arra, hogy a bűncselekmény és a társbűncselekménye a Btk. elfogadása óta változatlan formájú, semmilyen jogszabály-módosítás nem érintette. A bűncselekmény változatlan formában történő fenntartását ugyanakkor a katonákba vetett bizalom, az előjáróval vagy szolgálati közeggel szembeni engedelmesség és egyáltalán, a lőfegyverek fokozott objektív veszélyessége indokolhatja.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendelet a Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról.
- 24/2005. (VI. 30.) HM rendelet a Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzatának kiadásáról.
- 26/2021. (I. 29.) kormányrendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről.
- 27/2021. (I. 29.) kormányrendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről.
- 40/2020. (III. 11.) kormányrendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről.
- 41/2016. (III. 9.) kormányrendelet a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Magyarország egész területére történő elrendeléséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról.
- 282/2020. (VI. 17.) kormányrendelet a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről.
- 478/2020. (XI. 3.) kormányrendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről.
- 2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről.
- 2010. évi CLXI. törvény az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról.
- 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről.
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
- 2021. március 19. napján a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztálya részére és az arra 2021. március 26. napján adott válasz.

- A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és Tanácsnak – A lőfegyverutánszatok forgalomba hozatala COM (2010) 404.
- Csüri András: A fiatal felnőttkor mint büntetőjogilag releváns életszakasz. Doktori értekezés. http://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/1161/1/Csuri_Andras_Ertekezes.pdf
- Honfi Attila: *A katonai fegyelem és a bekeverkezett (katonai és köztörvényi) bűncselekmények összefüggései a Magyar Honvédségnél 1991. január 1. és 1999. december 31. közötti időszakban*. Doktori (PhD-) értekezés. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2004.
- Indokolás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi ... törvényhez. <http://konyvtar.bpugyvedikamara.hu/wp-content/uploads/2012/02/BTKeloterjesztes-tervezet.pdf>
- Kónya István: *Magyar Büntetőjog I–III. Kommentár a gyakorlat számára*. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2013.
- Legf. Bír. Katf. III. 333/1986. (BH1987. 146.).
- Legf. Bír. Bf. V. 700/1992. sz. (BH1993. 146.).
- Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma és a megyei bíróságok (a Fővárosi Bíróság) Büntető Kollégiumának álláspontja a Btk.-t módosító novella (a 2001. évi CXXI. tv.) egyes rendelkezéseinek alkalmazásának kapcsolatos jogértelmezési kérdésekben.
- Magyarország Alaptörvénye.
- Miskovics Mariann: *A fegyveres elkövetés értelmezésének változásai az 1961-es Büntető Törvénykönyvtől napjainkig*. Belügyi Szemle, 2016/6., 91–107. DOI: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2016.6.5>
- Polt Péter: *Új Btk. kommentár*. 8. köt. Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013.
- T/6958. sz. törvényjavaslat a Büntető Törvénykönyvről.